

Ministerie van Veiligheid en Justitie
T.a.v. de heer mr. A.J. van der Steur
Postbus 20301
2500 BH 'S-GRAVENHAGE

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

Datum 14 januari 2016	Onderwerp Reactie op consultatie Besluit bekendmaking niet-financiële informa- tie en diversiteit	Referentie 16/DB/03161	Uw kenmerk	Bijlage(n) Consultatiedocu- ment 'De account- tant en het bestuursverslag'	E-mail/Telefoon v.stoffels@nba.nl 020 301 0210
---------------------------------	--	----------------------------------	-------------------	---	---

Geachte heer Van der Steur,

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de consultatie van het ontwerp Besluit bekendmaking niet-financiële informatie en het ontwerp Besluit bekendmaking diversiteitsbeleid.

Niet-financiële informatie in het bestuursverslag

De NBA onderschrijft het belang van het door grote ondernemingen rapporteren over niet-financiële informatie. Gebruikers van financiële verslaggeving kijken niet alleen naar de cijfers in de jaarrekening, maar ook naar de in het bestuursverslag opgenomen informatie. Hierbij lijkt steeds meer belang te worden gehecht aan informatie over de voortgang van de onderneming en de risico's. Ondernemingen worden ook steeds meer beoordeeld op aspecten van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het beleid van ondernemingen ten aanzien van milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping speelt hierbij een niet te onderschatten rol. De aan dit beleid verbonden risico's zijn immers van invloed op de voortgang van de onderneming. Voor een meer omvattend beeld zou de in het ontwerp besluit genoemde korte omschrijving van het bedrijfsmodel specifiek moeten ingaan op het waardecreatieproces van de rechtspersoon.

De NBA steunt het in richtlijn 2014/95/EU opgenomen principe dat ondernemingen de niet-financiële informatie opnemen in het bestuursverslag. Op grond van het ontwerp besluit is het ook mogelijk om deze informatie op te nemen in een afzonderlijk verslag. Dit komt de toegankelijkheid van deze informatie voor de gebruikers niet ten goede. Daarnaast sluit dit niet aan bij de groeiende belangstelling voor 'integrated reporting'. Hieronder verstaan we een samenvattende, holistische rapportage waarin organisaties aangeven hoe zij duurzaam opereren en hoe strategie, governance, (financiële en niet-financiële) prestaties en vooruitzichten (maatschappelijke) waarde opleveren voor de korte, middellange en lange termijn.

Er zijn nu al ondernemingen die een geïntegreerde vorm toepassen van financiële en mvo-verslaggeving waarbij de accountant een gecombineerde controleverklaring verschaft. In de toelichting bij het ontwerp besluit noemt u verschillende kaderregelingen die zijn ontwikkeld voor mvo-verslaggeving. Met het oog op de toegankelijkheid en vergelijkbaarheid van verslaggeving pleiten wij voor een internationale convergentie van normen.

Rijksrechter-Nederlandsche
Scheepvaartbank
van Actuarissen
NBA

Wij zien dat in de huidige praktijk vooral de door u genoemde richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI) als meest geaccepteerde norm gelden.

Accountantscontrole

Richtlijn 2014/95/EU biedt lidstaten de mogelijkheid te eisen dat de door ondernemingen gerapporteerde niet-financiële informatie wordt gecontroleerd door een onafhankelijke verlener van assuredediensten. In het ontwerp besluit wordt volgens de toelichting van deze optie geen gebruik gemaakt, omdat er geen redenen zouden zijn om bedrijven te verplichten de verklaring grondiger te laten beoordelen dan het aanwezigheidsonderzoek door de accountant. Volgens de NBA moet serieus worden overwogen om wel gebruik te maken van deze lidstaat-optie.

De accountant heeft als wettelijke taak het controleren van de jaarrekening. Bij deze controle gaat de accountant op grond van artikel 2:393 lid 3 BW na of het bestuursverslag alle vereiste informatie bevat en of dit verenigbaar is met de jaarrekening. Het komt de NBA vreemd voor wanneer de niet-financiële informatie in het bestuursverslag enkel onderhevig zou zijn aan het aanwezigheidsonderzoek en niet ook aan de verenigbaarheidstoets van de accountant. Gebruikers van de financiële verslaggeving van een onderneming moeten erop kunnen vertrouwen dat deze voldoet aan de wettelijke vereisten. Wanneer de accountantscontrole niet op alle onderdelen op gelijke wijze wordt toegepast, doet dit afbreuk aan de zekerheid die gebruikers denken hieraan te ontleen.

De NBA vraagt zich ook af hoe deze inperking tot het aanwezigheidsonderzoek zich verhoudt tot de onlangs in werking getreden Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening. Met deze wet is een onderzoeksverplichting voor de accountant ontstaan om materiële onjuistheden in het bestuursverslag te signaleren en daarover te rapporteren in de controleverklaring. Bij de parlementaire behandeling gaf u aan dat het hier een nieuw vereiste betreft waarbij het gaat om andere zaken dan de tekortkomingen met betrekking tot het voldoen aan de wettelijke vereisten voor het jaarverslag waarover moet worden gerapporteerd. Hierbij moet volgens u worden gedacht aan informatie over risico's en corporate governance. Risico's spelen ook bij niet-financiële informatie. Ondernemingen zijn volgens het ontwerp besluit immers niet alleen gehouden tot het rapporteren over het beleid ten aanzien van milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping, maar ook over de hieraan verbonden voornaamste risico's en hoe deze worden beheerd.

Hoe duidelijker de normen zijn waaraan de in het bestuursverslag op te nemen informatie moet voldoen, des te meer mogelijkheden heeft de accountant om informatie hieraan te toetsen. De NBA spreekt de hoop uit dat de volgens richtlijn 2014/95/EU door de Europese Commissie op te stellen richtsnoeren voor de rapportage van niet-financiële informatie een voldoende uitgewerkt normenkader bevatten. Zo nodig werken we graag mee aan een nadere uitwerking zoals in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Dat wat volgens de stakeholderdialoog materieel is zou hierbij leidend moeten zijn.

Verdeling verantwoordelijkheden accountant, bestuur en rvc

De NBA heeft na een oproep hiertoe van de Tweede Kamer maatregelen voorgesteld ter verbetering van de kwaliteit en onafhankelijkheid van de accountantscontrole.¹ Een van de voorstellen is een verklaring van de accountant bij het bestuursverslag waarin deze expliciet zijn oordeel geeft over risicoparagraaf, continuïteitsanalyse en corporate governance informatie zoals opgenomen in het bestuursverslag.² In een algemeen overleg over accountancy gaf het lid Nijboer aan dat de verantwoordelijkheid voor het rapporteren over de continuïteit van de onderneming en de grootste risico's in de eerste plaats ligt bij de raad van bestuur en de raad van commissarissen (van de gecontroleerde entiteit). Uw collega van Financiën heeft hierop

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 681, nr. 9

² Werkgroep toekomst accountantsberoep (25 september 2014), In het publiek belang, Maatregelen ter verbetering van de kwaliteit en onafhankelijkheid van de accountantscontrole, maatregel 4.3

toegezegd de rolvaste verdeling van verantwoordelijkheden tussen enerzijds de accountant en anderzijds de raad van bestuur en de raad van commissarissen waar het gaat om de continuïteit van de onderneming en het definiëren van de grootste risico's in wetgeving te definiëren.³

De NBA pleit voor een aanpassing van wet- en regelgeving op het gebied van de jaarverslaggeving die tegemoet komt aan de behoeften van aandeelhouders en andere gebruikers. Hierbij moet worden gedacht aan uitbreiding van door het bestuur op te nemen informatie over strategie, continuïteitsrisico's en andere risico's die van belang zijn voor een breder en relevanter inzicht in het profiel en de prestaties van de onderneming. Frauderisico's spelen hierbij een belangrijke rol. De NBA is ook voorstander van het in lijn met de UK Corporate Governance Code in de Nederlandse code opnemen van principes op grond waarvan de vennootschap in het bestuursverslag een verklaring moet opnemen waarin staat uitgelegd of deze de continuïteit kan waarborgen en of aan toekomstige verplichtingen kan worden voldaan. De NBA pleit verder voor een aanscherping van de code waar het gaat om het in het verslag van commissarissen op te nemen informatie. Wij achten het van belang dat het verslag van de commissarissen toereikende en betekenisvolle informatie bevat over de wijze waarop de raad van commissarissen zijn toezichthoudende taak heeft ingevuld en uitgevoerd. Daarbij moet niet alleen worden vermeld welke onderwerpen zijn besproken met het bestuur of met de externe accountant, maar ook informatie worden gegeven over de strekking hiervan.

Diversiteitsbeleid

Richtlijn 2014/95/EU kent naast een verplichting tot bekendmaking van niet-financiële informatie een verplichting tot bekendmaking van het diversiteitsbeleid door grote beursvennootschappen. De NBA steunt de in het ontwerp Besluit bekendmaking diversiteitsbeleid opgenomen verplichting voor de accountant om na te gaan of de informatie over het diversiteitsbeleid in de verklaring inzake corporate governance is opgenomen.

Op grond van tot 1 januari 2016 geldende Nederlandse wetgeving moesten grote NV's en BV's een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in topfuncties weten te realiseren. De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft op 16 november 2015 aangekondigd de wettelijke basis van het streefcijfer te willen verlengen en daarbij de handhaving te willen aanscherpen. Zij wil dit doen door het actief betrekken van relevante stakeholders bij bedrijven, aandeelhouders en ook accountants. Voor ons is echter niet duidelijk hoe de verlenging van de wettelijke basis van het streefcijfer concreet wordt ingevuld en hoe dit zich verhoudt tot het voorliggende ontwerp Besluit bekendmaking diversiteitsbeleid. De NBA acht meer duidelijkheid hierover wenselijk.

Consultatie 'De accountant en het bestuursverslag'

De NBA organiseert momenteel een consultatieronde over de rol van de accountant bij het bestuursverslag. In ons consultatiedocument verschaffen we in de eerste plaats duidelijkheid over de huidige betrokkenheid van de accountant bij het bestuursverslag. Hiervoor staan we stil bij de gevolgen van de hiervoor genoemde Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening. Daarnaast willen we aan de hand van een aantal vragen in kaart brengen hoe we invulling kunnen geven aan de hierboven genoemde maatregel uit het rapport 'In het publiek belang' die ziet op een verklaring van de accountant bij het bestuursverslag waarin deze expliciet zijn oordeel geeft over risicoparagraaf, continuïteitsanalyse en corporate governance informatie zoals opgenomen in het bestuursverslag.

In ons consultatiedocument leggen we ook de vraag voor of de in het bestuursverslag opgenomen niet-financiële informatie moet worden gecontroleerd en zo ja, of deze controle moet worden uitgevoerd door de accountant. De NBA acht het van groot belang dat duidelijk is welke verwachtingen hierover leven bij gebruikers en andere stakeholders.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 204-2015, 33 977, nr. 5

Voor het op een zorgvuldige en effectieve wijze bereiken van de doelen van uw besluit achten wij het wenselijk dat hiermee rekening wordt gehouden voor het vaststellen van het door u geconsulteerde besluit.

Uit de door ons ontvangen consultatiereacties van onder meer de Vereniging van Effectenbezitters, Eumedion en VBA beleggingsprofessionals kan worden opgemaakt dat gebruikers veel waarde hechten aan een controle van de in het bestuursverslag opgenomen niet-financiële informatie. De accountant zou in dit verband in ieder geval materiële discrepanties met de door hem of haar vast te stellen feitelijke gang van zaken binnen de onderneming moeten kunnen signaleren. Waar nodig zou de accountant voor de controle van desbetreffende informatie moeten samenwerken met andere materiedeskundigen.

Het consultatiedocument '*De accountant en het bestuursverslag, Verder kijken dan de jaarrekening*' vindt u als bijlage bij deze brief. De NBA organiseert op 26 februari a.s. samen met de Raad voor de Jaarverslaggeving over hetzelfde onderwerp een ronde tafel gesprek met vertegenwoordigers van alle betrokken stakeholders. Een afvaardiging van uw ministerie is hierbij van harte welkom.

Met vriendelijke groet,
namens het Bestuur NBA

Pieter J.A.M. Jongstra RA
Voorzitter

C.C. Ministers van Financiën, van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Economische Zaken, Vaste Kamercommissies voor Veiligheid en Justitie en Financiën